

De derde gelijkheid.

De ontwikkeling van het kapitalisme, in 't bijzonder in Amerika, brengt ons twee boeken in herinnering. Het eerste werd geschreven door Sinclair Lewis en draagt als titel: „Dat zal hier niet gebeuren". Met deze woorden gaf Lewis de mening weer van de gemiddelde Amerikaan, die de mogelijkheid van een nationaal-socialistisch Amerika als belachelijke veronderstelling van de hand wees met de woorden: „Dat zal hier niet gebeuren".

Lewis nam scherp stelling tegen deze onverschillige houding en poogde de Amerikanen wakker te schudden. Hij wees hen op de mogelijkheid van een fascistische revolutie in „Gods Eigen Land" en beschreef in zijn boek een denkbeeldige revolutie in Amerika.

Het boek van Lawis is verdienstelijk, omdat de schrijver reeds in die tijd tot de conclusie kwam, dat nationaal-socialisme niets heeft te maken met de ge-

aardheid der volkeren, met ras of geloof. Men zou Lewis kunnen verwijten dat hij verzuimde het kapitalisme duidelijk aan te wijzen als de embryonale vorm van fascisme.

Het tweede boek, dat wij op het oog hebben, is van Edgar Ansel Mowrer. Mowrer koos de weg van de minste weerstand, en strekte zijn vinger beschuldigend uit naar het Duitse volk: „Duitsland zet de klok terug." Ook Mowrer verzuimde het kapitalisme aan te wijzen als onvolmaakte vorm van nationaal-socialisme. Wist Mowrer niet beter? Dat is natuurlijk aan te nemen. Vast staat dat Mowrer het Amerikaanse dollar-imperialisme een grote dienst heeft bewezen. Hij heeft bewust of onbewust meegeholpen het Amerikaanse volk geestelijk voor te bereiden op de oorlog tegen de „barbaarse" Duitsers.

Het is duidelijk, dat beide boeken om een vervolg vragen. De titels zouden

moeten luiden: „Ook hier is het gebeurd" en „Amerika zet de klok terug."

Maar deze boeken zullen nooit verschijnen. Het vervolmaakte Amerikaanse kapitalisme weet zeker zo goed af te rekenen met opposanten, als Rusland en het vóóroorlogse Duitsland dat gedaan hebben.

Inmiddels is onze behoefte aan dergelijke boeken ook niet groot. De werkelijkheid is de beste school voor de arbeidersklasse. En, nu het kapitalisme het masker afdoet, en wij het fascistisch ge-laat zien, stuiten onze waarnemingen niet op bijzondere moeilijkheden. Wij zien de vervolgingen losbarsten; alles wat het kapitalisme in de weg staat tracht het te likwideren. Eerst de moord binnen de muren, daarna de grote moord, de derde wereldoorlog.

De „democratieën" hadden een leuze: „Fascisme is moord!"

Laten we niet vergeten hieraan de derde gelijkheid toe te voegen:

„Kapitalisme is Fascisme is Moord!"

kan doorgaans toch niet in een paar maandjes geleerd worden); doch indien zij in September a.s. (of ook nu reeds, vraag daarvoor inlichtingen) een cursus gaan volgen, zullen ook zij volgend jaar (in Italië waarschijnlijk) in staat zijn zich te mengen in de discussies over onze problemen met raden-kommunistische en andere kameraden uit allerlei landen.

Vergeet dus niet je ook in taal-opzicht klaar te maken voor de verbroedering van het wereldproletariaat.

DE WEG TERUG.

De Partij van de Arbeid, die het „voorrecht" heeft Ministers, oud-ministers, fabrieksdirecteuren en ook nog arbeiders in haar organisatie te verenigen, heeft een speciale bijeenkomst belegd voor de werkgevers onder haar leden.

Wij ontlezen aan het Vrije Volk d.d. 21 April:

„Het socialisme heeft zijn vurigste aanhang nooit onder de werkgevers gevonden. De werkgevers, die al in de begintijd lid waren van een socialistische partij, behoorden tot de zeldzame uitzonderingen. Ook daar is echter de kentering gekomen. Naarmate het socialisme in betekenis in wetenschappelijke en maatschappelijke betekenis groeide, ontstond ook in de kringen van werkgevers belangstelling voor de oplossingen, die het bood. Thans telt de Partij van de Arbeid verscheidene werkgevers onder haar leden, kleine en grote, zoveel, dat het mogelijk bleek een werkgeversvergadering te beleggen van partijleden. Daartoe is een aantal werkgevers uitgenodigd, maar uiteraard kunnen door uitnodigingen niet allen bereikt worden. De onderwerpen der bespreking zijn de geleide economie en de moraal in de ondernemerswereld, twee vraagstukken, die in deze kring bijzondere belangstelling hebben.

Naar in werkgeverskringen verwacht wordt, zullen over enige jaren ook arbeiders uitgenodigd worden, de vergaderingen van de Partij van de Arbeid bij te wonen.

10 MEI 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 19

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f. 1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam" postgiro 168797 te Aldam

Franse arbeiders in strijd.

De staking der arbeiders in de Renault-fabrieken in Frankrijk heeft weer eens bewezen, dat de heersende klasse voor het stakingswapen meer bevreesd is, dan men, gezien haar geweldige macht, zou kunnen vermoeden. Deze staking — en het gevaar dat ze zou overslaan op alle metaalfabrieken van Parijs en misschien nog verder, heeft geleid tot een regerings-crisis, waarbij het er feitelijk om gaat, of de gehele opbouw-politiek kan worden voortgezet in Frankrijk, evenals in de meeste West-Europese landen, is de regering in handen van de leiders van de grote parlementaire partijen, die hun ahang vinden onder de grote massa der arbeiders en kleinburgers. Dat is niet toevallig, maar noodzakelijk voor de wederopbouw van het ontredde kapitalisme. Niet voor niets vaart deze opbouw onder de vlag van het socialisme.

De opgelegde onthoring en de gevraagde toewijding in de productie kan alleen aannemelijk worden gemaakt als een betere, socialistische toekomst in het vooruitzicht wordt gesteld. Daarom ook dragen de leiders der grote parlementaire partijen, die het denken der brede massa beïnvloeden, de verantwoordelijkheid voor het optreden van de overheid.

Natuurlijk kan er geen sprake van zijn, dat uit de wederopbouw van het kapitalistische bedrijfsleven een betere, socialistische toekomst ontstaat. Zelfs in Engeland, waar de Labourpartij de regering geheel in handen heeft, is niets te zien, dat in de richting van een opheffen der kapitalistische verhoudingen wijst. Het onderstaatsbeheer brengen van de kolon-mijnen, dat veelal als 'n stap in die richting wordt voorgesteld, verandert in ieder geval aan de kapitalistische uitbuiting niets. De staat is in de plaats van de particuliere eigenaar getreden, hij is nu de uitbuiters, die aan de vroegere een vastgestelde kapitaalrente waarborgt. En deze stap werd gedaan in het belang van het gehele Engelse kapitalistische bedrijfsleven, omdat de staat alleen de noodzakelijke modernisering van het achterlijke mijnbedrijf kon doorvoeren. Het Engelse bedrijfsleven

kan zonder een voldoende kolenproductie niet bestaan. De Labour-regering heeft dan ook met de nationalisering van de mijnen niets anders gedaan, dan een onmisbare voorwaarde voor het voortbestaan van het overige kapitalistische bedrijfsleven te herstellen.

Voorwaarden scheppen voor het kapitalistische bedrijfsleven, waarbij het zich kan herstellen, zijn kapitaalbezit weer kan „opbouwen", dat is in wezen de taak van alle regeringen, die wij in West-Europa kennen. Daartoe behoort de voorziening van grondstoffen door productie in het eigen land, of door invoer uit het buitenland, bescherming tegen buitenlandse concurrentie door hoge invoerrechten of invoerverbod, sanering van de geldcirculatie, deviezencontrole, distributie van levensmiddelen en alle producten, die schaars zijn, kortom alle maatregelen der overheid, die men gewoon is, als geleide economie aan te duiden.

Ontzaglijke kapitaal zijn nodig, om de achterstand in te halen, die is ontstaan door de vernielingen van de oorlog, of alleen maar doordat de vernieuwing van het productie-apparaat is achtergebleven. Het spreekt vanzelf, dat niet de gehele productie op het peil van de Amerikaanse gebracht kan worden. Alleen het geconcentreerde kapitaal is in staat zich tot die hoogte op te werken.

De grote kapitaal-concerns, (zoals de Unilever, de grote metaalbedrijven, Philips enz. in Nederland) trekken als het ware alle kapitalen naar zich toe; geen enkele regering houdt dit proces tegen. Integendeel, ze kunnen het alleen maar bevorderen, want het is de enige weg om zich in de internationale concurrentiestrijd staande te houden. Waar het particuliere kapitaal daartoe niet kan komen, neemt de staat deze taak over, zoals de

nationalisering van de kolenmijnen in Engeland heeft bewezen.

Bevordering van de concentratie van het kapitaalbezit is dus een taak van de regeringen.

Maar de voornaamste taak, die ze moeten vervullen, willen zij dit kapitalistische systeem in het leven houden, is er voor te zorgen, dat er winsten worden gemaakt, zo ruim en zo groot, dat al die vernieuwingen kunnen worden bekostigd. Uit de jaarverslagen van een reeks banken en grote ondernemingen blijkt reeds, dat de winstcijfers omhoog snellen. Voor de kapitalistische wederopbouw een goed teken, want er blijkt uit, dat het kapitaalbezit weer aangroeit. Maar wij zijn nog maar aan het begin. Pas als de winstcijfers van de miljoenen naar de miljarden omhoogvliegen, zijn de moderne commandeurs van het kapitaal in hun element, durven zij alles aan. Pas dan zijn zij op het hoogtepunt van hun macht en kunnen een woordje meespreken in de wereld.

De bron van alle winsten is de arbeid van de werkende mensen. En het is niet zo maar hun arbeid, maar het verschil tussen wat zij voortbrengen en zelf verbruiken. Het verschil zo groot mogelijk te maken, is altijd de zorg van elke kapitalistische ondernemer geweest. Nu is het de voornaamste taak van de staat, liefst met een socialistische regering, geworden deze bron van kapitaalvorming zo rijklijk te doen vloeien als maar enigszins mogelijk is.

Alle aandacht wordt hierop geconcentreerd, alle middelen door de moderne staatsorganisatie toegepast, om dit ene doel te bereiken, wetenschappelijk door-dacht, gepropageerd en als nationale deugd geprezen. Het is tot de wezenlijke inhoud van alle regeringskunst geworden, dit ene doel te bereiken. In de grond van de zaak, zijn het eenzijdige middelen, die worden toegepast, al treden ze ons in het dagelijks leven in alle mogelijke vormen van distributie, prijsbepalingen enz. tegemoet. Het voorgeschreven verbruik en de van boven af vastgestelde lonen, of, zoals het in Hitler-Duitsland werd genoemd, de loon- en prijssehaar knijpt datgene van de arbeidsopbrengst af, wat voor de kapitaal-accumulatie bestemd is. En de schaar knijpt dieper, naarmate er minder weerstand van de werkers is.

Uit de inhoud:

1. De strijd in China.
2. Denken in Guldens.
3. Vrouwen en socialisme.
4. Onderwijs misers.

Marx-Annexatie.

Uit het Vrije Volk:

„Alexander Miller schreef een boekje over de christelijke betekenis van Marx, dat thans met een voorwoord van N. Stufkens verschenen is bij de uitgeverij Vrij Nederland te Amsterdam, in de reeks uitgaven van de Volkspaedagogische bibliotheek."

Wanneer de kerk ook nog Marx in haar rij van Apostelen opneemt, zullen de klasstegenstellingen voor goed verdwenen zijn! Wie licht daar?

De eerste Mei christelijk nationale feestdag?

KERKDIENT OP 1 MEI.

Met bijna algemene stemmen heeft de kerkeraad van de Nederlands Hervormde Gemeente te Zwolle besloten op 1 Mei een kerkdienst te houden.

De kerkeraad ging hierbij van de overweging uit, dat ook de kerk op de feestdag der arbeiders haar woord heeft te laten horen.

Nu nog één duwtje en de 1 Mei-dag zal verheven worden tot Christelijke Nationale Feestdag. De rode vlag zal tegen die tijd wel verschoten zijn.

De klassenstrijd blijft.

Naar het Vrije Volk bericht, is bij de N.V. „Eternit" te Goor een algemene staking uitgebroken, hetgeen voor directie aanleiding was, alle stakende arbeiders te ontslaan.

Tevoren gevoerde onderhandelingen, tussen de Unie van Fabrieksarbeiders en de directie, over de invoering van het drieploegenstelsel, hadden geen resultaat opgeleverd. Daarop heeft de

directie toch de door het college van rijksbemiddelaars voorgestelde regeling ingevoerd, met staking en algemeen ontslag als gevolg.

Zo laait, ondanks de pogingen van de Kerk en de Partij van de Arbeid om de klasstegenstellingen te verdoezelen, de klassenstrijd toch telkens weer op.

Alle schoonklinkende frasen ten spijt, staan in de praktijk toch altijd weer de ondernemers met de partij- en vakbond-leiders aan de ene kant van de streep en de arbeiders aan de andere kant. De arbeiders staan alleen en zullen hun zaakjes zelf moeten opknappen.

Esperanto-angulo.

Begin April verscheen nummer 20 van het Esperanto-tijdschrift „Klasbatalo". Uit de inhoud noemen wij: 1e. „La signifo de la Trumano ultimato", 2e. „Mallonga klarigo pri nia orientado", 3e. „Komunimo kaj socialismo". Losse nummers zijn verkrijgbaar à f. 0.15; Abonnementen f. 1.80 voor 12 nummers.

Wij maken er onze vrienden Esperantisten opmerkzaam op, dat in het kader van het S.A.T.-kongres (2-7 Augustus '47) te Aarhus (Denemarken), er ook een internationale bijeenkomst van raden-kommunisten zal plaats vinden! Voertaal in de discussies zal natuurlijk Esperanto zijn. Zij, die de betreffende week vrij kunnen maken en beschikken over f. 50.— reisgeld, geven zich zo spoedig mogelijk op voor dat congres of vragen eerst inlichtingen over het programma voor die congresweek. Degenen, die geen Esperanto kennen, zullen het genoegzaam natuurlijk niet kunnen smaken deze keer al deel te nemen. (Esperanto is wel verbazend veel gemakkelijker en logischer dan de nationale talen, maar

Hier is het grote probleem, waarvoor zich de regeringen geplaatst zien. Alles komt er op aan het verzet van de uitgebuiten onmogelijk te maken. De bewustwording, de organisatie, de samenbinding der verspreide krachten moet zo mogelijk worden verhinderd. Is er een beter middel om dat te bereiken, dan de kapitalistische opbouw op te dragen aan de leiders van de arbeiders-organisaties zelve? En als de werkers toch een weg vinden om tot verzet te komen, wie zijn er beter geschikt voor om het te breken, dan die leiders?

Deze wederopbouw van het kapitaal heeft onverbiddelijk de verpauperisering van de werkers tot gevolg, en ook, dat ze tot verzet komen, ondanks alle pogingen om hun dat te beletten. Het komt tot strijd, — eerst onafhankelijk van de vakverenigingen, of welke leidersorganisaties ook, — als hij zich uitbreidt tot revolutionaire strijd, die de revolutionaire periode van strijd zelf inluidt. Wij gaan deze periode tegemoet, zo zeker als het is, dat het kapitalistische stelsel alleen nog maar gehandhaafd kan worden door de arbeiders in ellende te stoten.

Zo is de situatie in geheel West-Europa. In Frankrijk is de tegenstelling tussen de arbeiders en de regering, die de loon- en prijschaar hanteert, het verst ontwikkeld. De prijzen stijgen onweersstaanbaar, zoals trouwens in alle landen van de wereld. De actie van de Franse regering voor prijsverlaging was een wassen neus, ze is in strijd met de werkelijke inhoud van haar eigen politiek, die de winstvorming — voorwaarde voor de opbouw — bevordert. En als ze kleine successen boekte, dan alleen tegen de kleine levensmiddelenproducenten op het land, de werkende boerenbevolking, die gedwongen werd hun landbouwproducten tegen lagere prijzen op de markt te brengen. Zo konden de statistieken 5% verlaging van de prijzen voor het noodzakelijke levensonderhoud vermelden. En als deze producten worden achtergehouden en door de zwarte handel tegen hogere prijzen geleverd, dan blijkt, dat ook dit succes een wassen neus is geworden. Maar aan de door de staat vastgestelde lonen wordt strak en star de hand gehouden. Met het vasthouden van deze lonen staat of valt de gehele politiek der regering.

Toen dan ook de arbeiders van de Renaultfabrieken, die meestal de spits afbitten, in staking gingen voor een loonsverhoging van 10 fr., hadden zij niet alleen de regering, maar ook de regeringspartijen en de door communistische leiders beheerste C.G.T. hun eigen vakvereniging, tegen zich. Gevolg was, dat een eigen strijtleiding werd gekozen, terwijl de communistische C.G.T.-leiders de staking trachtten te breken.

Toch is iedereen in Frankrijk ervan overtuigd, dat het onmogelijk is met de vastgestelde lonen rond te komen (zelfs het in dat opzicht onverdadte „Handelsblad“ moest dat constateren). De Renault-arbeiders hadden dus praktisch een vraag gesteld, op welke beantwoording

STRIJD IN CHINA.

Hoe is de Chinese communistische beweging ontstaan?

De strijd, die thans in Noord-China woedt heeft een lange geschiedenis. We moeten deze geschiedenis kennen om iets van de werkelijke inhoud van deze strijd te begrijpen.

De geboorteplaats van de Chinese communistische beweging is niet het agrarische Noord-China, maar Kanton, de grote havenstad aan de Grote Oceaan. Deze beweging is geboren en gegroeid in de jaren na 1920. De officiële Chinese revolutie was al eerder begonnen, in 1911 was de Keizer verjaagd. Maar tot daaraan toe had deze revolutie nog weinig verandering gebracht.

China heeft gedurende zijn lange bestaan vele revoluties gekend. In „normale“ tijden stond het land onder heerschappij van een centraal keizerlijk gezag. Dit centrale bewind had een belangrijke betekenis: het zorgde voor de waterwerken, waarvan het bestaan van het land als geheel, zowel als dat van de enkele boer afhing. Dit centrale gezag kon echter geen onmiddellijk bewind uitoefenen, daarvoor was het land te groot en waren de verkeersmiddelen niet ver genoeg ontwikkeld. De heerschappij werd uitgeoefend door een geestelijke en wereldlijke hiërarchie, die ten slotte zijn eindpunt vond in de dorpsoudste. Toch was China niet federaal. De boeren waren geen horigen, maar of landeigenaars, of pachters. Ze hadden in de organisatie van het leven in hun dorp een vrijheid en een zelfbeschikkingsrecht, dat in volkomen tegenstelling stond tot het middeleeuwse Europa of Rusland. De reden daarvoor was eenzijdig. Het Chinese landbouwproces is een uiterst zorgvuldige arbeid, de persoonlijke toewijding en liefde van de boer is een absolute vereiste, om het te doen slagen. Pogingen, om de Chinese boeren in slavernij of horigheid te doen overgaan, zoals die door sommige heersers zijn ondernomen, leidden onvermijdelijk tot een spel verval van de landbouw en daardoor van de macht en rijkdom van deze zelfde heersers. Dergelijke pogingen waren dan ook nooit van lange duur.

Maar ondanks deze vrijheid en zelfstandigheid van de boer in het dorp, was hij onderworpen aan de uitbuiting van een heersende klasse. In de „goede“ tijden, wanneer pas een revolutie een oude onderdrukking had weggevaagd, moest de boer toch schattingen opbrengen, die nodig waren voor het behoud en herstel van de waterwerken en natuurlijke voor het onderhoud van de talrijke ambtenaren, die in dit systeem thuishoorden. Deze schattingen namen de vorm aan van het afstaan van een deel van de oogst en van verplichte arbeid. Deze laatste vond echter — wanneer we van zeer vroege tijden afzien — niet plaats als herendienst op het land van een edelman, maar was uitsluitend beperkt tot de arbeid aan grote waterwerken en in geval van oorlog, tot gewapende dienst.

Het spreekt vanzelf, dat de heren, die belast waren met het binnenhouden van de belastingen — en die daarvan rechtens een deel voor eigen onderhoud mochten opeisen — al het mogelijke deden om deze opbrengst en vooral hun eigen aandeel te vergroten. Het middel om dit te bereiken was behalve de directe machtsdruk zelf, de woeker. Een boer, die in een bepaald jaar zijn verplichtingen niet kon nakomen, kwam daardoor in een zeer onvoordelige positie en niet zelden verloor hij ten slotte zijn land. Dit land werd dan het eigendom van de een of andere rijke heer in de stad; de boer bleef het bebouwen, maar slechts als pachter.

Gedurende duizenden jaren bleef dit systeem voortbestaan, ondanks herhaalde opstanden en revoluties. We moeten ons deze revoluties ook niet zo zeer

geheel Frankrijk wachtte. Nu ook een compromis-voorstel van de communisten, met 3 francs verhoging genoeg te nemen, van de hand werd gewezen, staan de partijen des te hardnekkiger tegenover elkaar.

We weten niet of de staking zich uit zal breiden, of dat het zelfs tot een algemene grote krachtproef komt tussen de arbeiders en alle krachten, die zich achter de regering scharen. Wel weten we, dat de verhoudingen er rijp voor zijn.

Daarvan getuigt ook de moeilijke positie, waarin de communistische partij door deze staking is gebracht. Als lid van de regering keerde zij zich tegen de staking. Maar daar zij vreesde haar aanhang onder de arbeiders te verliezen, gezien ook de eigen stakingsleiding der arbeiders, waarvan zij uitgesloten werd, heeft zij als

men, leidden onvermijdelijk tot een spel verval van de landbouw en daardoor van de macht en rijkdom van deze zelfde heersers. Dergelijke pogingen waren dan ook nooit van lange duur.

Maar ondanks deze vrijheid en zelfstandigheid van de boer in het dorp, was hij onderworpen aan de uitbuiting van een heersende klasse. In de „goede“ tijden, wanneer pas een revolutie een oude onderdrukking had weggevaagd, moest de boer toch schattingen opbrengen, die nodig waren voor het behoud en herstel van de waterwerken en natuurlijke voor het onderhoud van de talrijke ambtenaren, die in dit systeem thuishoorden. Deze schattingen namen de vorm aan van het afstaan van een deel van de oogst en van verplichte arbeid. Deze laatste vond echter — wanneer we van zeer vroege tijden afzien — niet plaats als herendienst op het land van een edelman, maar was uitsluitend beperkt tot de arbeid aan grote waterwerken en in geval van oorlog, tot gewapende dienst.

Het spreekt vanzelf, dat de heren, die belast waren met het binnenhouden van de belastingen — en die daarvan rechtens een deel voor eigen onderhoud mochten opeisen — al het mogelijke deden om deze opbrengst en vooral hun eigen aandeel te vergroten. Het middel om dit te bereiken was behalve de directe machtsdruk zelf, de woeker. Een boer, die in een bepaald jaar zijn verplichtingen niet kon nakomen, kwam daardoor in een zeer onvoordelige positie en niet zelden verloor hij ten slotte zijn land. Dit land werd dan het eigendom van de een of andere rijke heer in de stad; de boer bleef het bebouwen, maar slechts als pachter.

Gedurende duizenden jaren bleef dit systeem voortbestaan, ondanks herhaalde opstanden en revoluties. We moeten ons deze revoluties ook niet zo zeer

C.G.T. de eisen der arbeiders overgenomen. Of het haar daardoor zal gelukken, weet vat op de arbeiders te krijgen, met het bekende doel, om des te beter de strijd der arbeiders te kunnen breken, moet worden afgewacht.

Voorlopig is zij in de moeilijke positie geraakt, aan beide zijden van het strijdfeld tegelijk te staan, met het gevolg, dat het vertrouwen in haar politiek moet afbrokkelen. Hetzij dan dat deze tweeslachtige politiek juist de rol is, die zij spelen moet op advies uit Moskou. Om verwarring te stichten bij de arbeiders, maar ook in de politiek van de Republiek, die meer en meer aan het dollarimperialisme wordt gebonden.

Doch de botsing tussen kapitaal en arbeid kan daarom niet uitblijven.

voorstellen als massabewegingen. Het was onmogelijk voor een centraal gezag in een land als China zijn macht over de plaatselijke heren, zonder verzwakking, te handhaven. Elke dynastie verloor na korter of langer tijd de controle over de plaatselijke machthebbers en dan viel het rijk uiteen. De plaatselijke heren beoorloogden elkaar en natuurlijk de Keizer, en de oude dynastie verdween. Maar een dergelijke periode van burgeroorlog leidde onvermijdelijk tot het verval der waterwerken en tot een decimering en verarming der bevolking; ten slotte moesten ook de op macht beluste heren inzien, dat hun eigen rijkdom in de burgeroorlog verdween. Dan was de tijd gekomen, waarop een van hen de macht aan zich kon trekken en het rijk weer onder een bewind brengen. Dan werd de teugel strakker aangetrokken, de macht der plaatselijke heren beknoot, de waterwerken hersteld. Een nieuwe dynastie was geboren, om na enkele eeuwen hetzelfde lot te ondergaan als de voorgaande.

In deze eigenaardige cyclus van binnenlandse oorlog en vrede, van geordende uitbuiting of chaotische verwoesting heeft China gedurende duizenden jaren geleefd. Maar de val van de Mandjoedynastie in 1911 kon niet op dergelijke wijze eindigen als het verval van alle vorige dynastieën. Daarvoor was in China te veel veranderd.

In de 19e eeuw had het buitenlandse kapitaal zijn intrede gedaan. Dit kapitaal was nog niet ver doorgedrongen, maar toch had het China tot op zekere hoogte afhankelijk gemaakt van de wereldmarkt. Na de revolutie van 1911 ging dit binnenland van het kapitaal in een versneld tempo. Industrieën werden opgericht in de kuststeden en China kreeg een eigen bourgeoisie — de vetgewoerde landheren zagen nieuwe en nog voordeliger uitbuitingsmogelijkheden voor zich.

Boerenopstanden als zodanig hebben zelden tot grote historische omwentelingen geleid. In alle grote revoluties waren de steden het samenbindende element. De boeren kunnen het juk der uitbuiting van zich afwerpen, maar hun economie is te veel versplinterd om ook de revolutie tot een sterke eenheid samen te doen groeien. De boerenrevoluties in de Middeleeuwen leidden nooit tot een werkelijk zegevierende opstand, pas het bindende element, dat hieraan door de steden werd gegeven, maakte een overwinning mogelijk. In Rusland werd na de revolutie de eenheid van het land vanuit de steden tot stand gebracht. Een dergelijk tot eenheid brengen van het land betekent niet altijd een bevestiging van de doeleinden der revolutionaire massa's, het kan zeer goed tot nieuwe uitbuiting leiden, zoals in Rusland. Maar ook een zegevierende revolutie heeft de steden als centra voor de eenmaking van de beweging nodig.

Doch de botsing tussen kapitaal en arbeid kan daarom niet uitblijven.

(Wordt vervolgd)

Denken in Guldens.

Minister Liefstinck heeft in een nota aan de Tweede Kamer een overzicht gegeven van de deviezenpositie van Nederland, hetgeen een schets is van Nederlands economische positie. Van de eigen nationale, kapitalistische positie, zoals deze wordt beheerst door de plaats, die het land inneemt in de wereld. Wij allen weten, dat die plaats in het wereldkapitalisme sterk is gedaald. Het moge dan zijn, dat dit voor Nederland al heel sterk geldt, in het algemeen geldt het voor geheel Europa.

In hun economische moeilijkheden, die ongetwijfeld voor een groot deel direct het gevolg zijn van de vernietigingen gedurende de oorlogsjaren, maar waarbij evenzeer gedacht moet worden aan de gewijzigde structuur en de nieuwe machtsverhoudingen in het kapitalisme, vorstelen alle Europese landen met de kwestie, dat voor herstel en wederopbouw kapitaal en vooral kapitaal-goederen nodig zijn.

Zij missen zelf dit kapitaal, verarmd als zij zijn. Van het vroegere bezit, ook van het buitenlandse, is veel verloren gegaan. Productie en handel hebben gestagneerd. Enorme schulden zijn voor de oorlogvoering gemaakt. Markten gingen verloren. De ver van het kriegsrumoer liggende gebieden, in het bijzonder de Verenigde Staten van Noord-Amerika, vergrootten hun productiecapaciteit en leverden oorlogsmateriaal en bijkomstige andere producten op credit en gedeeltelijke betaling.

ZOMERKAMP SPARTACUS 1947

Door omstandigheden is er nog niets gepubliceerd betreffende ons zomerkamp. Thans is met spoed de zaak aangepakt en kunnen we een voorlopige mededeling doen. In de volgende krant komt het bericht, of we definitief zijn geslaagd. Inmiddels moeten we echter weten, hoeveel kameraden ongeveer dit kamp willen meemaken, opdat we met de kampbaas tot beslissingen kunnen komen. Daarom vragen we, dat de liefhebbers direct een berichtje zenden aan: Leen v. d. Jagt, Van Beuningestraat 90, te Amsterdam (W.)

Zonder inlichtingen kan niemand echter beslissen, dus nu een paar mededelingen.

Datum: 9 tot en met 17 Augustus.

Plaats: Beekbergen.

Het terrein is prima ingericht; slapen in eigen tenten, gehuurde tenten of schuur, op strozakken. Het is een zeer goed en gezellig kamp, om zelf voor het gehele gezelschap de warme maaltijden te verzorgen, dat kan dus goed worden. Persoonlijk zorgen we voor de broodmaaltijden. Kosten ongeveer 12.50. Zend direct uw voorlopige aanmelding!

Twee middelen staan de bezittende klasse van Europa ten dienste voor het herstel hunner positie. Meer winst trekken uit de arbeidskracht van de arbeiders en credit opnemen bij de grote concurrent, de Verenigde Staten. Gaat het tweede, in de omstandigheden van nu, ten dele vooraf aan het eerste, alleen het eerste zal ten slotte de toestand kunnen verbeteren. Beide middelen voeren de zaak op het politieke terrein.

Dit overzicht van de huidige situatie is in het kort weergegeven, zoals men er vrij algemeen over denkt. Maar op welke wijze men die middelen gaat toepassen, hierover begint het inzicht minder eensgezind te worden.

De klassebewuste arbeiders beseffen, dat welke kapitalistische herstellpolitiek ook wordt gevolgd, de lasten van het herstel steeds op de arbeiders zullen worden gelegd en de lusten toevallen aan de heersende machten. Dat bovendien het nieuwe kapitaal weer nieuwe uitbuiting betekent.

Natuurlijk weet ook de revolutionaire arbeider dat alleen arbeid de oorloggevolgen kan overwinnen, dat alleen arbeid welvaart kan brengen. Maar hij weet evenzeer, dat die algemene welvaart nimmer het uitgangspunt voor de heersende klasse is. Zijn taak is, de klassegenoten duidelijk te maken, dat de heersers in staat en maatschapp alleen in guldens kunnen denken. Dat daarom strijd nodig is tegen deze kapitalistische wederopbouw, die een voortdurend ont-eigeningsproces is van door hen voortgebrachte rijkdommen. En daarom zal hij steeds de wekker van het verzet moeten zijn. Hij zal in dit verzet tegen verscherpte uitbuiting zijn mede-arbeiders trachten bij te brengen, dat de strijd moet uitgroeien tot een strijd om een gemeenschap van werkelijk vrije producenten, waarin niet meer het denken over de productie de vormen aanneemt van een denken in guldens, doch gericht is op de behoeften voorziening van ons allen. Daarom ook is zijn pogen voortdurend gericht op de bevordering van internationaal inzicht en de internationale solidariteit der arbeiders.

Ondertussen gaat de bezittende klasse op nationale schaal voort de kapitalistische wederopbouw te behartigen. Internationaal zijn zij allen concurrenten, hoe sympathiek zij zich ook vaak over elkander uiten. Want, zij denken in guldens; zij denken over nationale versterking van hun kapitaalpositie, die hun macht moet verschaffen in de wereld. Zij denken over winst. De geleide economie is voor het Europese kapitalisme een door de nieuwe economische verhoudingen dwingend voorgeschreven politiek. Ongevaar gaan verschillende belangengroeperingen binnen het nationale kapitaal tot die nieuwe politiek over, maar allen erkennen onder de huidige verhoudingen de dwingende noodzaak.

Daar, waar op krasse wijze deze weg moet worden opgegaan, komt men tot de conclusie, dat de grotere uitbuiting van de arbeidersklasse het beste plaats kan vinden met behulp van organisaties en partijen, waarvan de arbeiders nog menen, dat dit hun organisaties zijn en onder leuzen die zij voor socialistische aanzien. Maar wanneer die partijen en organisaties al te ver willen ingrijpen, — verder ingrijpen in de private kapitalistische verhoudingen dan absoluut noodzakelijk schijnt — dan groeit het burgerlijk verzet daartegen. Dan krijgt de politieke strijd de schijn, dat het gaat om kapitalisme of socialisme. Het is voor die schijn, dat wij de arbeiders moeten waarschuwen. Want de ontwikkeling van de nationale productie in de richting ener volkomen geleide economie, brengt de arbeidersklasse, inplaats van het verwachte socialisme, scherpere uitbuiting en diepe slavernij, welke politieke partij ook de leiding heeft.

Al fulmineren bepaalde kapitalistische groepen en bladen tegen de drang naar socialisatie, zij aanvaardden toch allen de ernst van de door Liefstuck aan het parlement aangeboden Deviezennota. Allen zijn teleurgesteld over het ontbreken van concrete regeringsplannen, die uitkomst moeten brengen in de precarie situatie. Met de inschakeling van een „Prioriteits-commissie“, die zich bezig zal houden met het samenstellen van adviezen over de noodzakelijke versoberingen en prioriteit (de voorrang) inzake de beschikbaarstelling van deviezen voor aankoop in het buitenland, zal de regering dan ook wel zeer binnen kort met een versoberingsnota komen.

Aankondiging van die versoberingsnota is voor de denkende arbeider niet nodig om hem te doen beseffen, dat nieuwe aanvallen op zijn schamel bestaan te wachten zijn. Voor hem is het duidelijk, dat ondanks de gewijzigde verhoudingen, er in wezen geen verschil bestaat tussen de nu ten aanzien van de arbeidersklasse gevoerde politiek van K.V.P. en P.v.d.A. en die van de regering Colijn-Oud. Beiden zijn: Aanpassingspolitiek. Aanpassing van de arbeidersklasse aan een lager levensniveau.

De regering en de bezittende klasse hebben geen keus. Een tekort op het handels- en dienstenverkeer — dat wil zeggen een meerdere invoer dan uitvoer — van jaarlijks twee en een kwart miljard gulden, zou op zichzelf reeds tot onhoudbare uitkomsten leiden. De boel dreigt echter volkomen vast te lopen, omdat de regering haar credieten (geleend geld) in het buitenland en haar eigen beschikbare deviezen, snel ziet verminderen. Het buitenlands bezit van de Nederlandse bezittende klasse kan maar eenmaal worden verkocht, hetgeen haar positie internationaal nog meer zou verzwakken. Nieuwe credieten zijn onder de huidige wankelende internationale verhoudingen zeer moeilijk te verkrijgen. De zaak mag niet vastlopen. Verkoop van verkoopbaar is aan buitenlands bezit,

Vrouwen en socialisme.

De socialistische beweging heeft de vrouwen nodig, dat is zo duidelijk als de dag. We hebben reeds de economische en sociale redenen aangestipt, waarom de vrouwen en vooral zij met kinderen, zich behoren aan te sluiten. Als moeders, als de „voortbrengsters“ van het menselijke ras, hebben zij er een enorm belang bij een veilige, gelukkige en gezonde omgeving te scheppen voor haar kinderen en kinds-kinderen.

Er zijn nog andere redenen, van meer persoonlijke aard, waarom vrouwen socialist moeten zijn. Zij hebben de socialistische beweging nodig om te groeien, om zich tot volledige persoonlijkheden te kunnen ontwikkelen, tot goede moeders in de ontredderde wereld van vandaag. Hoewel wij bij het verklaren van de verschillen in mentaliteit van mannen en vrouwen de factoren van lichaamsbouw en levensverrichting niet voorbij zien, leggen wij de nadruk op oorzaken van maatschappelijke aard, op omstandigheden van opvoedkundig en cultureel karakter. Allen, die het ernstig menen met de idealen van vrijheid en gelijkheid, moeten er steeds naar streven, dat de vrouw maatschappelijk gelijk zal zijn aan de man. We mogen er echter niet blind voor zijn, dat het bereiken van de volledige maatschappelijke gelijkheid van de vrouw slechts dan een volledige winst is voor haar en de gehele samenleving, als zij tegelijkertijd de mogelijkheid verkrijgt haar speciale vrouwelijke eigenschappen uit te leven. Dit behoort niet immer te geschieden door het moederschap, maar kan eveneens bereikt worden in een activiteit van algemeen-nuttige, zelf-opofferende aard.

De bestaande tegenstelling tussen het vrouwelijke individualisme en haar maatschappelijke taak is er niet altijd geweest. In de per-oude gemeenschappen, waarin de moeders de leiding hadden, bestond die twee-slachtigheid niet. Er waren geen maatschappelijke hinderpalen voor de uitoefening van de vrouwelijke eigenschappen, omdat er zonder haar geen maatschappelijk leven bestond. Zij vervulden alle belangrijke taken, buiten de jacht en de strijd. In haar was dus de kennis verzameld, die de kleine maatschappij deed draaien. Aan deze ontleen-

maar ook nog meer versoberen dan reeds het geval is.

De arbeidersklasse staat internationaal in een soortgelijke positie. Dat wil zeggen, ook zij heeft geen keus. Het gaat in de toekomst om het naakte bestaan. Zij wordt tot de strijd gedreven. Strijd of slavernij. Strijd of ellende.

De bezittende klasse denkt in gulden. De arbeidersklasse moet gaan denken aan de voorziening van ons aller behoeften!

II.

den zij haar toonaangevende positie in de samenleving. Van deze maatschappelijke verhouding, die in een veel-jarige ontwikkeling is te loor gegaan en vervangen door de maatschappelijke heerschappij van de mannen, zijn nog bewijzen doorgedrongen in de historische tijden.

We kunnen ons indenken, hoe, bij het systematisch verbouwen van voedingsgewassen, de arbeid van de man van meer gewicht werd en dit op den duur zijn positie veranderde. De systematische landbouw maakte het mogelijk, dat niet langer meer alle leden van de gemeenschap moesten medehelpen bij het verkrijgen van de eerste levensbenodigdheden. Er kon verdeling van de arbeid plaats vinden, waarbij voor de vrouwen voornamelijk de behartiging van het engere familie-leven overbleef en de mannen de maatschappelijke taken en de hiervoor noodzakelijke kennis voor hun rekening namen.

Hier ontstond het conflict tussen haar speciaal-vrouwelijke plichten en haar maatschappelijk bepaalde persoonlijkheid, hetgeen geleid heeft tot een situatie, waarin de vrouw schijnbaar niet meer bestond voor de maatschappelijke samenleving. Het is te verwachten, dat met de economische en sociale emancipatie der vrouwen, die onder het socialisme eerst tot volle ontplooiing kan komen, ook dit conflict zal verdwijnen.

Insidels bestaat het evenwel en het is interessant te zien, hoe in de literatuur een drietal tijdperken in het indivi-

DE EENHEDSMAN.

Je kunt alles van mij zeggen
Maar ik ben een eenheidsman.
Moet ik het roer al eens omleggen
'k doe toch alles wat ik kan.

'k Zeg de stakers te gaan werken.
Ook al loopt hun eenheid stuk.
Want alleen door werken, werken,
Krijgt de proletariaat geluk.

'k Wil de eenheid met de bonzen
Met de Paus en met Koos V.
Zij behoren tot de onzen
'k Kniel in 't stof voor 't N.V.V.

Ook met de confessionelen
Wil ik staan op goede voet.
Met de staat zal ik eenheid kwelen
Met de landsvrouw, als het moet.

Eenheid tussen
Eenheid tussen
Tussen de ban
Met de duivel

uele vrouwenleven ten aanzien van het socialisme worden geschetst.

Hoe kunnen de emotionele stormen der ongelingschap, de onafwendbare breuk met de ouders, op een bevredigende manier worden opgelost en de oplossing bijragen aan de inschakeling der jeugd in de grote-mensen-wereld? Het in aantaking komen met andere gedachten, met nieuwe idealen, geeft aan de ouders in de ogen der kinderen een andere plaats. Angzamerhand echter wordt hun plaats genomen door een denkbeeldig persoonlijk ideaal, waarvan de verwikkeling voorbehouden aan de toekomst. De eenzaamheid met leiders, met helden, weeg gebracht via aansluiting bij de een of andere beweging, is waardevol, maar kan niet de behoefte aan een persoonlijke activiteit bevredigen. De eerbiedige dromen, die ook het opgroeiende meisje rond haar ideale doel spint, worden zonder twijfel bepaald door de culturele omgeving. 't Jonge meisje moge zich zelf zien als de vurige spreker, de massa aanvurende tot revolutionaire helden, of als de leidster ener ideologische beweging, die van momenteel algemeen belang is, de poging deze dromen verwirklijken is een volgende stap in het proces van groei. Zelfs als de motieven voor de gedroomde daden van iluzachtige aard zijn, kan de activiteit er voor ontplooid worden een brug tussen het jeugdige individu en zijn omringende wereld. De verwikkeling van zulke fantasieën kan van grote maatschappelijke waarde zijn en tegelijkertijd een opvoedkundige uitwerking hebben op de verdere ontwikkeling van de jonge mens. Als de fantasieën niet ideologische of van sociale aard zijn, maar geheel en al een egocentrisch karakter hebben, zal de verwikkeling in de meeste gevallen tot teleurstellingen leiden. Daarom ook is voor de jongeren deelname aan de socialistische beweging van groot belang.

Als de moeilijkheden van de overgang van kind naar jonge vrouw zijn overwonnen, begint zich de tweede grote crisis in het vrouwenleven te ontwikkelen. Hoe zal zij de verhouding regelen tussen haar nu grotendeels gevormde persoonlijkheid en het mogelijke moederschap?

In een novelle, die een episode van de Russische revolutie behandelt, wordt de „geslaagde oplossing“ gegeven van dit conflict.

De jonge heldin is de vrouw van een revolutionair; zij verwacht een kind en is in opdracht van andere kameraden betrokken bij een actie. Zij brengt haar kind ter wereld en laat het alleen om haar revolutionaire plicht te vervullen.

Later terugkerende om haar zoon te voeden, wordt zij door de Kozakken gedood. Leens was zij een prostituee, nu kende zij de liefde. Zij had de revolutie lief omdat zij van de lijdende mensen hield en deze wilde helpen. Zij bemindde haar echtvriend omdat hij haar de gelegenheid had gegeven zichzelf geheel te vinden. Zij hield van haar kind met instinctieve, elementaire kracht, als een wolvijn. Toch was zij geen primitieve vrouw, slechts geschikt voor het moederschap. Zij was een product van de klassenstrijd van de 20e eeuw. Zij had de revolutie niet alleen met haar gevoel aanvaard, maar zij kende zijn doeleinden en zijn methoden. Zij was een vrouw met inzicht en verstand der dingen. Maar omdat zij in staat was tot liefde en vrij was van vrees, was zij vrij van het conflict tussen haar persoonlijkheid en haar moederschap.

De laatste, grote crisis zou men de tragedie van het moederschap kunnen noemen: de onafwendbare noodzaak haar kinderen te laten uitvliegen en andere objecten te zoeken voor de gevoelens, die tot dan toe aan de kinderen gebonden waren. Wederom hebben we een revolutionaire Russische vrouw als voorbeeld. Pelagia Vlassova, de heldin van Maxim Gorki's „Moeder“, bereikt het hoogste levensdoel ener moeder: de bescherming van de zoon, of het hebben van de illusie hiervan. Pelagia Vlassova is de enige die verder gaat, door haar zoons idealen tot de haren te maken en hem werkelijk te helpen in zijn harde en gevaarlijke strijd. „De woorden van mijn zoon“, zegt zij, „zijn de zuivere woorden van een echte proletariër, van een onomkoopbaar hart! Leer de onomkoopbaren herkennen aan hun gebrek aan vrees!“

Pelagia Vlassova vond wellicht de betrouwbaarste weg, zij verdiepte zich in de levensbelangen van haar zoon en door haar liefde voor hem leerde zij een onpersoonlijke zaak lief te hebben, het ideaal van de maatschappelijke emancipatie.

Zo zien wij, dat de socialistische be-

weging een helpende hand uitsteekt naar de vrouwen, om haar leven, gevuld tot nu toe met de zorgen van alledag, te verbinden met grote idealen en zo niet alleen haar eigen bestaan op een hoger plan te brengen, maar tevens mede te werken aan de vernietiging van de oude sociale orde en de vestiging van een waarlijk menselijke samenleving op dit ondermaanse.

Studenten als aandeelhouders.

Wij lezen in het „Financieel Dagblad“ het volgende artikeltje, dat wij de moeite waard vinden om eens nader te bekijken.

Ten behoeve van de business studenten van de Universiteit van Michigan U.S.A. is een speciale „aandeelhoudersvergadering“ belegd door de General Mills.

De studenten ontvingen van te voren een exemplaar van het jaarverslag, zoals aan elke aandeelhouder wordt verzonden, teneinde zich grondig te kunnen voorbereiden op de vragen, die zij op de vergadering aan de President van de Maatschappij wilden stellen.

Het F.D. tekent hierbij aan:

„In Nederland tracht meer dan een Maatschappij haar (weinig gedetailleerde) jaarverslag zoveel mogelijk onder zich te houden tot de Jaarvergadering heeft plaatsgevonden, aandeelhouders mochten eens lastige vragen stellen.“

Wij stellen ons een andere vraag. Wat zouden arbeiders van de Maatschappijen zeggen indien zij het uitgewerkte jaarverslag ter bestudering onder hun ogen zouden krijgen en dit verslag op hun bedrijfsvergadering onder de loup moesten nemen? Wij denken dat de heer president dan nog voor veel lastiger vragen zou komen te staan en de arbeiders zouden zich meer bewust worden, dat zij het zijn, die de enorme winsten in de Mij. moeten opbrengen, waarvan de nietsdoende aandeelhouders profiteren.

Bij Uitgeverij „De Vlam“

Postbus 7046, Amsterdam Z-H

zijn verkrijgbaar:

P. Aarts, De Arbeidersraden, geb. f3,90

Idem, Gebrocheerd, deel I. 1,25

Idem, deel II. 2.—

Van Slavenmaatschappij tot

Arbeidersmacht 0,90

Inauguraal adres, een open brief aan

alle hand- en hoofdarbeiders der

wereld. 0,02

Spartacus en de verkiezingen . . . 0,05

Darwinisme en Marxisme. 0,20

Onderwijsmisère.

Aan het slot van ons vorig artikel hebben wij nagegaan, hoe ook de vaste lijn in ons Lager Onderwijs ontbrak, wat betreft de onderwijs methoden. Een opmerking zouden wij daaraan nog willen toevoegen. Namelijk deze, dat de proef, genomen met de Montessori-methode in de loop der jaren uitgebreid en bestendigd is.

En nu hebben we nog niet gesproken over bijv. de onvoldoende wijze, waarop het schoonhouden der scholen geschied. Misschien zal men ons toevoegen, dat zo iets eigenlijk maar een kleinigheid is. Maar dat is het toch niet! Want in die, slechts één keer per week geveegde, en eenmaal in de zes weken gedwilde lokalen zit onze opgroeiende arbeidersjeugd.

Dit brengt ons een typische opmerking van een onderwijzer in de gedachte.

In Amsterdam is een grootscheepse propaganda gevoerd voor onderwijs vernieuwing en verfrissing, met commissies, studievergaderingen, livige verslagen en al wat er verder bijhoort.

En wat zei nu die oude rot, die het klappen van de zweep kent, en wist, wat al dat ge-commissie, enz. betekent?

„Laten ze de ramen van mijn klas maar eens lappen en de banken schoonboenen, dan is bij mij al een hoop verfrist. En als dan nog het aantal leerlingen van mijn klas tot 25 verminderd wordt, kan ik eens beginnen, goed onderwijs te geven!”

Ten slotte zijn daar dan nog de onderwijzers salarissen. Ook hier kunnen we de in een kapitalistische samenleving gevolgde tactiek onderkennen. Twee karakteristieke punten springen hierbij in het oog.

Ten eerste, dat van vraag en aanbod. Zijn er veel leerkrachten op de arbeidsmarkt, dan worden of blijven de salarissen laag. Tot 1920 waren de bezoldigingen ontstellend onvoldoende. Na het aannemen van de Wet-De Visser, zou er verbetering in de salariering gebracht worden.

In Vakverenigingen en officiële instanties, in de Pers, alom was men het er over eens, dat een volledig bevoegde leerkracht recht had op een bedrag van f 4500.— per jaar. (Dat was dus in ongeveer 1921). Colijn dreef zijn wil door en de regeling, die te voorschijn kwam, bleef ongeveer f 1000.— beneden het door iedereen als billijk geachte salaris.

Sinds dien is er, onder invloed van de steeds slechter wordende wereldpositie, voortdurend aan de ambtenaren salarissen, en dus ook aan die van onderwijzers, geknabbeld. Tot 5 keer hebben ze een aderslating moeten ondergaan, zodat ze juist voor de oorlog alweer bijna het peil van vóór 1921 hadden bereikt. En in verband met de algemene slechte toestand bleef het aantal leerkrachten vrijwel voldoende. Zelfs was er zo nu en dan een overschot, dat werkloos rond-

liep. En om dat deel in de gelegenheid te stellen ook eens wat te verdienen, werd het beruchte instituut van de kwakeling-onderwijzer in het leven geroepen. De jongelui werden met een salaris van f 30.— per maand op de jeugd los gelaten!

Na de oorlog is er verandering in gekomen. De beter betaalde baantjes particuliere bedrijven maakten, dat de onderwijzer er genoeg van kreeg, voor een hongerloon zich af te sloven. En daar zaten we met het met de dag groeiende onderwijs tekort. En toen zo erg werd, dat er met recht van een ramp voor het onderwijs kon gesproken worden, moesten maatregelen genomen worden. En die kwamen er, in de vorm van de salarisregeling, die onlangs de koningin getekend is. Die houdt de beduidende verbetering in, tenminne voor een deel der begenadigden.

Want nu komen we tot het tweede punt, waarbij we dienen op te merken, op welk een pietereuwig wijze de bezoldiging der leerkrachten onder lagere scholen is uitgedacht. Het in de dagden met veel tam-tam aangekondigde salaris, dat, zoals een der kranten richtte, nog boven dat van een Kamerlid uitgaat, wordt slechts door een opgestreken.

Er is natuurlijk een minimum en maximum bedrag, met daartussen periodieke verhogingen. Maar er zijn Gemeenten, 1ste, 2de en 3de klas, hetgeen zeg maar, dat zowel aanvangs- als eindsalarij in de 2de en 3de klas plaatsen belang lager worden.

Bij-akten worden slechts, voor zo ver voor het onderwijs nodig zijn, be-

end. Het ongehuwd zijn is ook weer een schadepost, daar er een ongehuwde-aftrek bestaat, terwijl daarentegen een gehuwde mannelijke leerkracht met kinderen de bekende kindertoelag wordt toegekend.

De onderwijzer, aan het hoofd ener school geplaatst, ziet zijn inkomen weer oter worden. De leerkracht, die hem moet vervangen, als hij afwezig is, moet eerst, na twee maanden als plaatsvervanger te zijn ongetreden, een extra elage, voor het meerdere werk.

Dus goed uitgerekend wordt dat „Kamerlid-inkomen” lang niet door alle, als mannelijke leerkrachten, bereikt. En van de onderwijzeressen maar helemaal niet te spreken. Mochter er evenwel kamerleden zijn, met onderwijs begedheden, en die ook in andere opzichten aan de hierboven genoemde eisen voldoen, dan kunnen die, als ze zich eer aan het onderwijs willen wijden, opeen voordelige, maar nuttiger wijze werken, dan in het aftandse parlement.

We hebben getracht, in dit korte beelt, een overzicht te geven van de manier, waarop in ons land met het onderwijs van arbeiders erud wordt omgesprongen. Het beste is voor onze kinderen niet bed genoeg. Maar daar zijn we nog niet, niet aan toe. En gezien de aangekondigde maatregelen van bezuiniging, versobering, vreezen we het ergste.

Zolang de maatschappelijke verhoudingen blijven, zoals ze zijn, zal van een rondige verbetering van ons Volks-onderwijs geen sprake zijn. Ook hier eldt, dat de belanghebbenden, dat zijn wij, de zaak zullen moeten aanpakken. We zullen ook dit zelf moeten doen.

Trotz alledem.

Onze actie

Enkele weken geleden schreven wij over de noodzakelijkheid om gezamenlijk de propaganda voor de krant ter hand te nemen. Plannen voor grotere activiteit werden aangekondigd. Een begin wordt nu gemaakt.

Op pagina 8 van dit nummer vinden de lezers een, in de vorm van een propaganda-biljet samengestelde, populaire samenvatting van wat Spartacus wil.

Wij hebben daarvoor de achterpagina benut, om onze kameraden in de gelegenheid te stellen de krant voor hun raam te hangen, wanneer in de woning van de kameraad de krant ook verkrijgbaar is. Wij dringen er dus bij allen op aan om de krant voor het beoogde doel te gebruiken, maar er gelijk voor te zorgen, een aantal exemplaren beschikbaar te hebben voor de verkoop.

Boven het normale aantal dat iedere agent afneemt, kunnen zij meerdere exemplaren in commissie ontvangen. Verspreide vrienden van Spartacus kunnen aan de administratie, Postbus 7046 Amsterdam-Z., eveneens een aantal kranten in commissie vragen.

De lezers zullen nu begrijpen waarom wij als laatste regel van pagina 8 afdraken „Alhier verkrijgbaar”.

Kameraden zorgt er voor dat de krant in alle wijken en streken verkrijgbaar is. Bovendien is een aantal aanplakbiljet-

ten van het zelfde formaat en met gelijke inhoud, ter beschikking. Op een deel daarvan wordt ook afgedrukt „Alhier verkrijgbaar”.

Deze laatste biljetten kunnen dus ook als raambiljet worden gebruikt, terwijl ze ook in alle kiosken, waarin onze krant wordt verkocht, kunnen worden opgehangen.

Het spreekt vanzelf, dat in deze actie alles moet worden gedaan om blijvende resultaten te bereiken. Tracht dus zoveel mogelijk proefadressen te verzamelen. De uitvoering van bovenstaand plan geeft daartoe alle gelegenheid.

Wanneer men poogt namen en adressen van de kopers van kranten te krijgen, kan men deze, meer positieve, resultaten bevorderen. Voor zover men plaatselijk niet in de gelegenheid is die proefadressen zelf te bewerken, is de administratie bereid de verzorging op zich te nemen. Voor dat geval moeten dus namen en adressen aan haar worden opgegeven.

Kameraden, dit is het begin. Andere plannen volgen. Zorgt er voor dat onze actie een groot succes wordt.

Nagekomen bedragen Trotz Alledem.

G. M. L. te R. f 10.—, N. N. L. te D. H. f 2.50, P. v. d. H. te R. f 7.25, H. J. te R. f 1.—, D. A. K. te N. d. B. f 15.—, Lijst 19 f 2.65, Lijst 21 f 25.—, Lijst 44 f 9.50, Lijst 9 f 10.—, Totaal f 82.90.

Het Comité Trotz Alledem.

DE ARBEIDSKRACHT.

II. Equivalenten

Tienduizenden jaren heeft de mens niet beter geweten, dan dat de zon om de aarde draaide. Hoe zou hij ook anders. Het werd hem toch iedere dag weer door zijn eigen ogen bevestigd. Degene, die ontdekte, dat dit schijn was, had echter met andere ogen gekeken. Hij moest met zijn geestesoog zien, om deze waarheid te vinden. Hij kon alleen langs theoretische weg tot de conclusie komen, dat het precies omgekeerd was. Het nut ervan was, dat nu andere verschijnselen aan het firmament, die schijnbaar zonder regelmaat, verliepen, verklaard konden worden, en in een geheel stelsel vervat. Deze uitkomst bewees de juistheid.

Zo is het ook in onze economie. Wat op het eerste gezicht juist schijnt, is dikwijls precies andersom. Denk eens aan de vroeger alom heersende opvatting, dat de werkgever (let op het woord geyer) de arbeider onderhield. Zeker, er zijn heel wat van die „gevers” die dat nog zo voelen en er naar handelen,

maar de opvatting, dat het juist andersom is, breekt toch baan. Zo is er ook een economische wet, die op het eerste gezicht onjuist schijnt, doch die bij nader inzien een licht doet vallen op een aantal verschijnselen, die anders volkomen onbegrijpelijk zouden zijn. En zo onze economie als een stelsel doen begrijpen.

Het is de wet, dat in onze goederenruil, in ons kopen en verkopen, in het algemeen, equivalenten, gelijkwaardigheden, worden geruild. Daarom zeiden wij in ons vorige artikel, dat de arbeider — altijd in het algemeen gezien — een equivalent voor zijn arbeidskracht ontvangt, wanneer hij deze ruilt voor loon. Beginnen wij dus met het kopen van een jas in een confectiezaak. Wij betalen voor deze jas b.v. dertig gulden. De winkelier heeft hem echter ingekocht voor vijftig gulden en wij denken, hij heeft vijf gulden aan ons verdiend. Zo menen wij als consument te worden gedupeerd. De winkelier leeft z.g. van zijn klanten. Wij zien nu één ding, een

schijnbare kleinigheid over het hoofd. De winkelier heeft niet voor één vijftig gulden betaald, hij heeft voor honderd jassen vijftig gulden betaald. Hij kan een jas even voor vijftig gulden kopen als een consument. Hij moet n.l. voorraad en nahouden, een winkel, etalages, bedden, enz. Dit is een dienst, die hij fabrikant bewijst. Aangezien deze er op ingericht is zichzelf tot de koper, consumenten, te wenden. Dergelijke diensten brengen arbeid mee. De bedieningen, de etalages, het gebouw, zijn resultaten van arbeid. Verlaat product de fabriek, dan wordt er nog arbeid aan toegevoegd, die waarde vermeerderd en dus zijn prijs hoogt. Dit alles dus, doordat het getribueerd wordt aan de consumenten, winkeliers en bedienenden vervullen een distribuerende functie.

Dit blijkt nog duidelijker, wanneer een fabriek de verkooporganisatie een artikel zelf ter hand neemt, zoals bij schoenfabrikanten dikwijls het geval is. Aangezien de fabriek de groothandelaar en de winkel niet heeft, moet de fabriek zelf de groothandelaar en de winkel maken, doordat zij kapitaal in het gehele proces van productie tot verbruiker steken, wordt prijs van de jas dus verhoogd, door meerdere arbeid gedurende het productieproces in de waar belichaamd te worden en zijn prijs dus verhoogd.

Al deze arbeid staat onder het commando van de ondernemer, hij heeft er de beheer over, hij heeft echter slechts goedge: de arbeidskracht; hij heeft met de arbeider een ruil aangegaan: zoveel arbeid voor zoveel arbeidskracht. Hij gaat langs tussenstations (grossier en winkelier) weer een ruil aan: zoveel product-arbeid voor zoveel geld, in beide gevallen ruil van equivalenten.

De werkgever had dus gelijk met te vreezen, dat de arbeider een gelijkwaardigheid kreeg voor zijn arbeidskracht, wat hij verzwegen was, dat door de verkoop, hij nu het beheer kreeg over de aanwending van de arbeidskracht, dat is het arbeidsproces. Alles omdat hij ook het beheer heeft over productiemiddelen. De arbeider, die nu werkt, heeft in misschien één uur reeds zoveel geproduceerd als zijn arbeidskracht waard is, d.w.z. in een uur heeft hij zoveel vervaardigd als nodig is om deze arbeidskracht in zijn productie omvang te herstellen. Welnu, deze spieren en zenuwen, kleren, schoenen, enz. vervullen. Hij krijgt, bij een normale gang van zaken in het kapitalistisch productieproces, evenveel terug als dit alles te vervangen. Van zijn kant de werkgever goede arbeidskracht.

Hierin ligt besloten, dat alleen met goede arbeidskracht goed geproduceerd kan worden. Hij heeft deze jaar dan ook aan alle kanten bekeken en kent met behulp van de wetenschap alle eigenschappen.

Voor de psychologische factor mag niet verwaarloosd worden, dat hebben hem vroegere perioden geleerd. De arbeider moet niet alleen volkomen uitgerust zijn, hij moet zijn arbeid met opgewektheid vervullen, zelfs muziek en spel op gepaste tijden kan hiertoe dienstig zijn, en..... de hoop op een betere toekomst.

Van nunkse pessimisten, die allerlei onheilen voorspellen, moet hij niets hebben. Geen gekanker, dat bederft de geest. Een blijde-wereldstemming, dat is het beste om arbeidskracht van goede hoedanigheid geleverd te krijgen en wie het daarin met hem eens is, daar kan hij mee praten.

Intussen heeft hij nog leren begrijpen dat de arbeidskracht ook in de toekomst aanwezig moet zijn. Een machine verslijt, en een arbeider gaat dood en moet dus, evenals de machine, vervangen worden. Het equivalent voor de arbeidskracht moet dus ook de mogelijkheid bevatten om nieuwe arbeiders te kweken. Niet alleen het dagelijks herstel, doch ook de algehele vervanging van de arbeidsmachine moet voorzien worden.

Dat doet hij ook zo met zijn dode werktuigen, met zijn machines. Zij worden eerst gedeeltelijk hersteld, doch eindelijk zijn ook zij geheel op en worden vervangen door nieuwe. Jammer alleen, dat niet altijd alles op rolletjes loopt in dit door de ondernemers zo onvolprezen stelsel. Ja, sedert 1914, dus reeds driedertig jaren, wisselen oorlog en crisis elkaar af en gedurende lange perioden moet hij het loon zo drukken, dat de arbeidskracht slechts onvolledig hersteld wordt. Dat wrekt zich weer in vermindering der productie en het spook van de roofoverval op de arbeid steekt zijn kop op. De roofoverval op de arbeidskracht herinnert hem aan de tijd, dat de arbeider, tengevolge van slechte voeding, kleding en behuizing, zich overgaf aan alcoholisme, door tuberculose werd weg-gemaaid, en een zenuwachtig, twistziek, onordelijk geslacht de fabrieken bevolkte, dat de werktuigen mishandelde en alle geregelde organisatie onmogelijk maakte. Naar die tijd wil hij niet meer terug, als hij in deze wat te willen had. Want dit zeer schone stelsel waarin hij de baas speelt, wordt toch niet, zoals blijkt, door hem beheerst. Integendeel het is andersom, het beheerst hem.

(Wordt vervolgd)

SPARTACUS

De krant, die elke uitbuiting en slavernij, ook die van de geleide economie, bestrijdt. Die ons geestelijk wapent tegen de dreigende nieuwe wereldoorlog.

SPARTACUS

De krant die ons de ogen opent voor de nieuwe verhoudingen waarin het kapitalisme verschijnt.

SPARTACUS

De krant, die ons leert, dat de bevrijding van de arbeidersklasse het werk moet zijn van die klasse zelf.

SPARTACUS

De krant, die onder de nieuwe kapitalistische verhoudingen, de nieuwe strijdmiddelen en strijdorganisaties aan ons duidelijk maakt.

SPARTACUS

De krant, van de arbeiders, die de zelfbeweging en de zelforganisatie van de arbeiders propageren.

SPARTACUS

De krant, die de weg wijst van kapitalisme naar Communisme, naar een Maatschappij van vrije en gelijke werkers.

Leest SPARTACUS!!

Alhier verkrijgbaar

17 MEI 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 20

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f. 1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Amerika in Indonesië.

De V.S. wensen, dat art. 14 van de overeenkomst van Lingadjadi, waarin voorzien wordt in de teruggave van buitenlandse eigendommen aan de rechtmatige eigenaren zal worden toegepast.

Velen zullen zich hebben afgevraagd, wat de redenen kunnen zijn, dat de Verenigde Staten de in de aanhef van dit artikel vermelde stap bij de Nederlandse en Indonesische regering hebben ondernomen. De verwondering, die men ten aanzien van deze kwestie uit, wordt meestal gebaseerd op de kennis van het betrekkelijk gering percentage Amerikaanse kapitaal belegd in Indonesië. Aan het einde van de vorige vrede (het lijkt ons beter, gezien de continuïteit der tegenwoordige oorlogen, deze nieuwe terminologie in te voeren) immers, was op een totaal van ongeveer 2 miljard gulden belegd in industrie en landbouw, slechts 53 miljoen gulden Amerikaans. De vraag die velen zich gesteld hebben is deze: „Zitten de Amerikanen nu inderdaad op die 53 miljoen vooroorlogse guldens te wachten?“ Zeker is het niet zo, dat de vragenstellers menen, dat het de Amerikaanse bourgeoisie om deze 53 miljoen guldens te doen is. Zij weten maar al te goed, dat het gaat om het bedrijfskapitaal ten bedrage van dit genoemde bedrag. Desondanks meent men, dat het Amerikaanse kapitaal over zulke reserves beschikt, dat het zelfs deze 53 miljoen bedrijfskapitaal niet van node heeft.

Wij kunnen inderdaad aannemen, dat het zeker niet deze kapitalen zijn, waarop Amerika zit te wachten. Hier kan men beter zeggen dat het niet om de knikkers, maar om het spel gaat. Teruggave der eigendommen immers, betekent niet alleen, erkenning der eigendomsrechten, ten aanzien van „vroeger „verkrege“ goederen, maar tegelijkertijd een herziening of een nadere regeling van eigendommen op een bepaalde juridische

grondslag. Ten eerste heeft deze „wens“ een principieel karakter. Zij beoogt een nadere regeling van de publieke rechten der Indonesische regering t.a.v. de private rechten der „burgers“. Indien immers over deze grondslagen geen eenstemmigheid bestaat, is een ruil van waren, d.w.z. van eigendommen en daarmee dus het overdragen van eigendomsrechten, niet mogelijk. De handel veronderstelt een, aan wel of niet geschreven wetten gebonden, geheel van dergelijke regels.

Deze principiële kant van de mogelijkheid tot handel drijven is tot uitdrukking gebracht door de Amerikaanse ambassadeur dr. Herman Baruch te Den Haag. De woordvoerder van het Amerikaanse departement van Buitenlandse Zaken in Amerika zelf, zeide, dat de V.S. verlangend zijn te zien (aldus een bericht in de krant) dat de handel met de Indische Archipel zal worden hervat. Na van dit verlangen te hebben „getuigd“, kwam hij dan met zijn wens om art. 14 uit te voeren. En slechts deze wens is officieel aan de regeringen medegedeeld.

Zinloos is natuurlijk de vraag, of het om de knikkers dan wel om het spel gaat. Het kapitalisme is — de ietwat wankel beeldspraak zij ons vergeven — noch het één noch het ander. Het is een maatschappelijk stelsel, dat van één kant bekeken, menselijke betrekkingen moet regelen, wil het verband waarin de mensen tot elkaar staan, niet uiteenvallen. De grondslag van deze betrekkingen is de overdracht van arbeidshoeveelheden met als doel meerwaarde-vorming en winst-overdracht. Grondslag en doel zijn niet van elkaar los te maken. Het doel wordt bepaald door de grondslag, ter-

wijl de regelmatig op één doel gerichte handelingen, de grondslag op de lange duur op een onveranderde en onveranderlijke grondslag doen gelijken.

Wat de Amerikaanse bourgeoisie dan ook met de uitvoering van art. 14 beoogt is niet anders dan het betrekken en het consolideren van de Indische productiekraften in de kapitalistische productie en ruil-sfeer. Zijn eenmaal de eigendommen aan de rechtmatige eigenaars terugggegeven (waarbij in het oog dient te worden gehouden, dat ook de Sjahrirs en Soekarno niet de rechtmatige eigenaars zijn) dan is de Indonesische regering, om het productie-proces voort te zetten, gebonden aan verdere transacties, wil zij haar productiekraften tot ontwikkeling brengen. Een voorwaarde tot verdere ontwikkeling is echter slechts mogelijk, indien nieuwe kapitalen worden geïnvesteerd. En wie kan dat beter dan de Amerikaanse bourgeoisie?

De ongeduldigheid, die voortdurend spreekt uit de stappen die de Amerikaanse regering al meerdere malen heeft ondernomen, komt hoofdzakelijk voort uit het feit, dat men in het Verre Oosten een „gestabiliseerde“ toestand wil scheppen. Wat men onder iets dergelijks verstaat, is overduidelijk. Ten eerste is het een meerwaarde-bron. Ten tweede en dat lijkt ons belangrijker ten aanzien van de directe bedoelingen van het Amerikaanse kapitaal, wil men in het gehele gebied van het Verre Oosten een basis hebben, waar een overvloed van grondstoffen en bedrijfs-inventaris aanwezig is, welk geheel in een toekomstige oorlog kan worden gebruikt.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de bedoelingen van het Amerikaanse kapitaal een verder liggend doel beogen: namelijk, dat het er naar streeft „de vroegere positie van Japan zelf in te nemen. Concreet wil dat zeggen, dat Amerika het Verre Oosten onder zijn controle behoeft en daarmee dus een aan haar onderhorige industrie. Dit is natuurlijk alleen mogelijk, als Amerika zelf de grootste bezitter van alle eigendommen is. Bezitter van alle eigendommen of van het grootste deel der eigen-

Uit de inhoud:

1. De strijd in China.
2. De Doorbraak.
3. Over ontevredenheid, winst en en nog wat.
4. 1 Mei in Spanje.